

”Först var jakten ett intresse
– nu är den en livsstil!”

Vid det gamla torpet inväntar vi att grisarna ska visa sig i åkrarna.

Jägaren Per Morberg

Skådespelaren Per Morberg har de senaste åren genomgått en stor medial förvandling. Från att många gånger fått spela tämligen osympatiska typer i filmer och TV-serier, har han fått gå till uppskattad och underhållande jägare i TV4+.

En jägare som på ett ödmjukt och lärande sätt tillbringat tiden i rutan med sina ciceroner Peter Vilidu och Erik von Eckhardt.

Markvärden Niklas Carverus berättar var man sett vildsvin den senaste tiden.

I matlagningsprogrammet ”Vad blir det för mat?” har den stora allmänheten fått stifta bekantskap med Per Morberg. En kock som först verkade väcka lite anstöt, en svensk Floyd som kunde säga och göra det mest oväntade. Ett av Pers mer vittomtalade kockspex är när han tvättar potatis med högtryckstvätten.

Ett väl så praktiskt, men något oortodoxt sätt att borsta sin potatis. Men med tiden har allt fler fattat tycke för Pers program där det lagas den mest varierande mat och det helt utan manus. Programmets ursprung kommer ur lite ledig tid i jaktprogrammet som Per fyllde med improviserad matlagning.

Jägaren Per

Per har även följt upp sin TV-succé med en minst sagt ovanlig, men väl så läsvärd, kokbok, ”Scenen, livet och konsten att laga mat”. Att Per innan han utbildade sig till skådespelare varit kock på flera fashionabla restauranger är nu vida känt. I boken blandar Per recept med tankar om livet, mat, råvaror, sin

egen historia och familj och annat tänkvårt som betyder något för honom.

Eftersom vi vill veta mer om JÄGAREN Per stämmer vi träff i slutet av juli i det frodiga Sörmländska jordbrukslandskapet. Vi ska jaga vildsvin i den mjölk mogna säden. ”Vardagsmat” för Per, om han inte lagar mat förstås.

Jakten har blivit en livsstil

Det är en skön, varm och ljus sommarkväll och vi behöver inte träffas förrän vid sjusnåret. Kvällar som dessa kan man lätt skjuta fram till bortåt 23-tiden. Vi ska jaga av en typisk Sörmländsk mark med mycket fält med små åkerholmar. Som gjort för en spännande kväll.

Precis som många andra människor är jag förstas färgad av vad jag hört och sett på TV om Per Morberg. Men då vi träffas framträder Per som tacksam att han får vara med oss och jaga denna kväll. Att jakten blivit mer än ett intresse och mer en livsstil för Per går inte att ta miste på. Tänker på förordet i hans kokbok, som avslutas med

”PS. Skådespeleriet är ett yrke. Jag är Per. Tack ändå för att ni trots att jag är den jag spelar. Bättre betyg är svårt att få”.

Bor på Tullgarn

Vi packar ihop alla jaktgrejorna och tar en sista tugga på smörgåsen innan vi ger oss i väg ut i markerna. Vi smyger i väg efter en liten väg som leder mot ett vackert litet torp mitt inne i skogen. Vi passerar då flera mindre vete- och kornåkrar i full mjölke. Vi står länge på en ås och kikar ut i grödorna för att få syn på ett par grisöron eller en svinrygg.

– Min jaktliga karriär började egentligen under en riksteaterturné för snart 20 år sedan, berättar Per. Samuel Fröler, Skärgårdsdoktorn, var med. Han hade nyligen tagit jägarexamen och berättade på ett målade och spännande sätt om jakten.

– Jag hade nyligen flyttat ut till Tullgarn och det kändes helt naturligt att börja jaga, viskar han. Att Per med familj flyttade till Tullgarn kom inte helt osökt. Pers

Text & Foto:
MIKAEL GRENNARD

”Att få nerlägga ett byte är något man ska man förtjäna. Det har att göra med förståelsen för liv och död!”

I ett stenröse mitt på en åker tog vi pass innan det började mörkna ordentligt.

far var uppväxt där då hans farmor arbetade på gården.

– Det tog inte lång tid innan jag fick kontakt med hovjägaren Peter Vilidu. Vågar nog påstå att jag genom honom fått lära mig mycket. En mer kunnig och erfaren mentor får man leta efter. Peter har dessutom kontakter över hela världen.

– Genom det blev det inte heller särskilt onaturligt att vi körde de första jaktprogrammen i serien ihop.

Alla jakter är bra

Vi fortsätter att smyga oss fram mot torpet. Bakom det ska det finnas en fin liten åkerlycka där vildsvinen gärna betar tidigt på kvällen. Vi passerar lösgående kor och kommer fram till det lilla torpet. Där sätter vi oss och insuper lite skön sommarkväll mot den gamla ladugårdsväggen.

När vi talar om jakten som helhet förstår man att Per tänkt över detta både en och två gånger. Han har under årens lopp varit med på allt från den enklaste allmogejakt till mer glamorösa storgodsjakter. Han har fått prova på ett flertal olika jakter utomlands. Med sina högst varierande erfarenheter har han bestämt sig för vad han tycker.

– Det finns ingen jakt som är finare eller bättre än den andra. All jakt har sin charm. Det behöver inte vara så märkvärdigt alla gånger. Att påstå något annat är som att säga att pannkakor inte skulle vara gott för att det inte är fint eller dyrt nog, menar Per.

– Jakten är nästan något filosofiskt i sig. Det är så ursprungligt på något sätt. Man tar ett liv som levt i frihet, för att äta det. Men för mig är det något vida mer humant än att äta något som levt ett liv i fångenskap ämnat att hamna i en förpackning i en kyldisk. Djuren

från skogen är fria från alla de mediciner och kemikalier vi tillför de i fångenskap, så det är utan tvekan den mest ekologiska mat du kan finna.

– Jakten är något mycket mer än sport. Att få nerlägga ett byte är något man ska förtjäna. Det har att göra med förståelsen för liv och död.

Många tycker

Eftersom vi inte ser något mer än några rådjur i en obrukad glänta fortsätter vi ner mot de stora åkrarna i markens södra del. Att jaga vildsvin i spannmål är en mycket rörlig jaktform som också består av mycket kikarspaning. Det gäller att finna bra utsiktsplatser, gärna högt upp i naturen. Ofta äter flera grupper samtidigt fast på olika platser. Om man rör sig mellan åkrarna kan man få jakt på flera olika grupper under en kväll. Skymningen kommer krypande så där väldigt långsamt som den gör mitt i den svenska sommaren. Vi följer grusvägar och stigarna runt de intilliggande åkrarna.

Per är väl medveten om att hans person och arbete gjort intryck hos folk i allmänhet. Alla verkar tycka någonting. Vad gäller hans matlagingsprogram verkar det vara så att endera hatar man det, eller så älskar man det. Den senare gruppen tycks också bli större för varje vecka som går.

Inga misstag tillåts

Tvivel utan har nog Per skapat mest surr inom det jaktliga sedan grabbarna i Fagerhult var på tapeten. Det finns flera beröringspunkter mellan Grabbarna på Fagerhult och Per Morberg. De har alla, fast på olika sätt, virvlat upp damm kring mat och jakt. Grabbarna på Fagerhult hade även de en fot väl placerad i den svenska husmanskos-

ten. Per vet också mycket väl hur kändisskapet kan ligga en i fatet på många sätt.

– Vid ett tillfälle sa Jan Guillou att en känd jägare helt enkelt inte får bomma eller göra bort sig. Dagen efter vet stora delar av landet exakt vad man gjort. Fast med stor säkerhet har historien späts på för varje mun den passerat.

Bok om jakten

Vi följer en mindre grusväg och kommer fram till en mindre åker med ett stenröse mitt i. Vi beslutar oss för att gå sprutspåren bort och ta pass där för att invänta det tilltagande mörkret. Det verkar vara en kväll då grisarna kommer ut sent. När vi satt oss till rätta i stenröset viskar Per att han håller på med en jaktbok.

– Den kommer att innehålla allt annat än kulor, kalibrar och sånt som många jägare spenderar mycket tankemöda på, säger han. Inte för att det är något fel i det, men det tilltalar helt enkelt inte mig personligen, och sådana böcker finns redan. Min bok kommer att handla mer om känslan för och i jakten.

– Jag vill förmedla mina tankar om bakgrunden till varför vi jagar i dag när vi mycket lättare kan hitta mat i affären. Varför det kan vara lika fint att hålla inne ett skott som att fälla ett vilt.

Nu händer det

Plötsligt står det en älg och repar löv i åkerkanten 80 meter från oss. Vi blir båda lika förvånade över hur den plötsligt och tyst kan dyka upp

Kikarspaning, en viktig del i kvällsjakt på vildsvin i spannmål.

Det prasslar i skogskanten. Vad är det som är på väg ut?

Två ståtliga kronhjortar gjorde oss åran med ett besök.

”Först hände ingenting, plötsligt hade Per skjutit doublé på vildsvin!”

ur ingenstans när vi viskande sitter och talar och inte är särskilt väl dolda. Älgen går ut i åkern, men plötsligt varsnar den något och ger sig misstänksamt i väg. Bara minuter senare prasslar det i samma åkerkant lite till höger om där älgen stått. Rätt som det är har vi två kronhjortar på besök. Tyst betraktar vi dessa stolta djur genom kikare. Efter en stund anar även hjortarna vår närvaro och ger sig i väg tillbaka in i skogen.

Sedan händer allt väldigt snabbt. Precis som det brukar med vildsvin. Vi hör plötsligt hur det prasslar och sedan rent av bullrar när de kommer nerför en slänt mot åkern där vi sitter. De kommer från rätt håll, så de får inte vind av oss. Rätt som det är har vi ett 10-tal mindre vildsvin runt oss där mitt i åkern. Alla är fullt upptagna med att smaska i sig av ax i full mjölke. Bara i korta stunder avbryter de sitt ätande för att lyssna efter eventuella faror. I något som känns som en evighet står vi där mitt i åkern och väntar på rätt läge. Vi väntar båda på att något av vildsvinen ska visa sig i ett sprutspår så att vi ska kunna skjuta.

Double på gris

– Nä, nu måste vi göra något muttrar Per, och börjar avancera ut i ett sprutspår. Så fort vildsvinen slutar äta står Per blickstill.

Jag ser Per stilla och försiktigt lyfta sin studsare, lägga an och sikta. Trots att jag är beredd hoppar jag till när det smäller. Till min förvåning snurrar Per runt ett kvarts varv och ännu ett skott ekar i den stilla sommarkvällen. Runt oss springer

vildsvin åt alla håll, men de verkar samlas upp i samma åkerkant som de kom ifrån. Något besviket tycks det, lämnar de åkern samma väg de kom.

Per ler lite skevt och låter meddela att det är över. När jag undrar om det gick bra och om den ligger

ler Per ännu mer och meddelar att det ligger två.

På bara några få meter från varandra i den nertrampade åkern ligger två matgrisar. När grisarna är urtagna och bärgade och vi skiljs är det rejält mörkt. Så mörkt det kan bli en natt i juli. •

En lyckad kväll i vetet. Förhoppningsvis kommer just denna grupp att hålla sig från den här åkern ett par veckor nu.